

Blog Studiereis China: Public & Occupational Health 10 t/m 19 mei 2015

Reisroute: Hong Kong, Shanghai, Pin Yao, Beijing

Hong Kong, maandag 11 mei 2015

Eerste indruk Hong Kong om 08.00 s'morgens: lekker rustig! Geen rijen bij de douane, geen files in de stad. Wij werden met onze groep van 14 man na een wat "bumpy flight" opgewacht door onze "number one", Philip, die twee dagen eerder is aangekomen om kwartier te maken. Met de luchthaventrein in 20 minuten naar de stad. Veel hoge woontorens, groen, fly-overs. Het is 30 graden, vochtig, links schijnt de zon en rechts pakken mistachtige wolken samen tot een donkere massa. Ik zie veel "bling-bling", gebouwen met goudkleurige glazen gevels en plafonds van een soort kristal. Dat laatste is in de lobby van ons Kowloon Hotel, midden in het centrum, indrukwekkend, met bediendes die de deur open houden. In de ontbijtzaal vinden we een multi-cultureel ontbijt, wat voor ons al gauw een soupertje wordt, want Nederlandse tijd is een uur of twee s'nachts en de maag rammelt. Philip checkt ons tijdens de maaltijd in, zodat we in de iets minder indrukwekkende hotelkamer op de 10e verdieping even een tukje kunnen doen.

Vrijaf tot 15.30! Uiteraard gaan we na een uurtje plat Hong Kong verkennen. Al snel lopen we door Kowloon Park: het voelt alsof je in de tropische vogelkas in dierenpark Emmen loopt, inclusief de oerwoudgeluiden. Veel jonge mensen en scholieren op straat. We lopen terug langs het water en hebben zicht op Hong Kong Island, met wolkenkrabbers met lichtreclames van alle grote electronicamerken. Ik mis Philips, de vorige keer dat ik hier was hing die er wel! We lopen langs het water over de Hong Kong versie van Hollywood Boulevard, met handen in het cement van alleen hier beroemde filmsterren. Ik herken het beeld van Bruce Lee, zover gaat mijn kennis van de Hong Kong cinema nog net. Iedereen loopt met een parapluutje, en dat blijkt niet alleen voor de zon, want het begint enorm te regenen. Tussen de hoosbuien door bereiken we het Peninsula Hotel, zo'n koloniaal overblijfsel met piccolo's en dure hotelshops. Leuk om even doorheen te lopen! En na nog een spurt door de regen zitten we weer op onze hotelkamer in afwachting van het middagprogramma: sightseeing Hong Kong. Morgen een drukke "werkdag" met drie officiële bezoeken.

Hong Kong, dinsdag 12 mei 2015

Vandaag een vol business programma. Dus heren in het pak en dames de hoge hakken in de tas mee. Met de metro gaan we naar de New Territories, waar de Hong Kong Occupational Health and Safety Council is gevestigd. We worden hartelijk ontvangen door mr Jimmy, er is een welkomspagina op het beeldscherm in de gang, speciaal voor onze groep, er staat thee voor ons klaar. Hij vertelt ons hoe zijn Counsel, te vergelijken met onze arbeidsinspectie, inspecties doet, voorlichting geeft en bijvoorbeeld ook gehoortesten gratis uitvoert. Grootste probleem is de veiligheid in de bouw. Er zijn aardig wat ongevallen per jaar. Beroepsziekten worden geregistreerd, er is een lijst van 51 stuks. Verzuim is niet echt een probleem, ondanks net als bij ons twee jaar loondoorbetaling door de werkgever. Re-integratie binnen deze 2 jaar is niet echt een issue en wordt belemmerd door de bonden. Bedrijfsartsen spelen hier geen rol in. Jimmy was erg geïnteresseerd in onze aanpak bij reïntegratie: mogelijk een nieuwe markt? Na een rondleiding door het gebouw nemen we afscheid wanneer de onvermijdelijke groepsfoto is gemaakt. Hierna terug met de metro naar Kowloon Station, een toekomstig knooppunt van Hi-Speed train en metro en business. Boven het winkelcentrum torent de ICI-Tower, een echte wolkenkrabber. Vanaf het observationdeck hebben we een prachtig zicht over de haven en stad.

Na de lunch worden we ontvangen in de Hong Kong Stock Exchange. Vanwege de juridische veiligheid is Hong Kong nog steeds hét platform om zaken te doen in China. Daarnaast hebben ze recent de Metal Exchange uit Londen overgenomen om een vinger in de grondstoffenhandel te houden. De beurs zelf is inmiddels geautomatiseerd. Een vriendelijke en behulpzame dame lukte het niet helemaal om de museumsfeer af te schudden.

Verder over Hong Kong Island naar het Nederlandse Consulaat. We worden in een niet al te groot kantoor in een voor onze groep kleine vergaderkamer ontvangen. Maar de consul maakt dit helemaal goed door zijn boeiende verhaal over Hong Kong en het belang voor China en de wereld. One country, two systems blijft spannend. De demonstraties van afgelopen maanden zijn getolereerd, maar het wordt cruciaal wanneer de 50 jaars afspraken aflopen in 2047. Dan zal de Partij afwegen of het voordelen heeft om Hong Kong op deze manier te tolereren, of dat het gedwongen assimileert in Mainland China. Wat betreft de bedrijfsgezondheidszorg: hij nuanceert wel ons optimistische beeld na ons bezoek van vanmorgen.

We varen met de beroemde groene veerboten terug over de haven naar Kowloon. Tussen de stijger van de pontjes en ons hotel ligt het Peninsula Hotel, een voorbeeld van oude luxe, met hoge plafonds, high tea en een strijkje. Met een klein groepje gaan we in de Felix bar van het uitzicht genieten, heel exclusief. Beneden kopen we een lekkere sigaar bij Davidoff, dat gunnen we ons 1x per jaar.

Diner is op Lamma Island, een half uur varen met een snelle boot. Op de terrassen krijg je seefood geserveerd die je in de aquaria kan aanwijzen. Vers op Chinese wijze. Daar maken we kennis met de draaitafel: voor je bord is een groot glazen plateau waar de gerechten per schaal op worden gepresenteerd. Er wordt een grote variatie van garnaal, kreeft en vis aangevoerd. Regel: altijd dezelfde kant opdraaien!

We sluiten de avond met een aantal af bij Ned Kelly, een klassiek Jazz café in Hong Kong. Enkele hardliners gaan nog even door naar de Nightmarket verderop om wat leuke cadeautjes te scoren. Het was een zware maar indrukwekkende dag!

Shanghai, woensdag 13 mei

Met het vliegtuig komen we met een uur vertraging begin van de middag in Shanghai aan, waar onze gids Mei ons opwacht. Ze komt uit Peking, is getrouwd met een Engelsman en begeleidt al jaren de groepen voor AOG. Ze is echt zo'n Chinese die met elk been in een andere cultuur staat.

Met de Magneetzweeftrein Maglev maken we het korte ritje naar de stad: de trein blijft maar versnellen totdat de teller boven de deur op 430 staat! Alles went, dus bij het afremmen lijkt 200 km per uur een slakkegang.

De bus daarentegen gaat echt als een slak door het drukke verkeer in Shanghai; we komen om 16.45 aan bij de Urban Planning Exhibition, die dan al gesloten blijkt. Philip heeft als ervaren reisleader een plan B: te voet naar de "Bund", waar we een prachtig Art-Deco hotel bekijken. De Bund zelf is een soort Maasboulevard, met een rivier met binnenvaart en zeeschepen, en aan de overkant de skyscrapers van Pudong.

Toen ik 12 jaar geleden de stad bezocht, ben ik op de Jin Mao tower geweest, het hoogste gebouw van de stad na de televisietoren. Nu is de Jin Mao tower amper zichtbaar naast de "Handtas" en de Shanghai tower, die probleemloos als een kromme zeekomkommer er bovenuit torent. De boulevard is vol met Chinese touristen, enorme aantallen, die vanuit de provincie de grote stad bezoeken. Met de toenemende welvaart komt er ook meer binnenlands toerisme.

Ons hotel is een soort Amsterdamse school Art Deco geval. Prima. s'Avonds ontdekken we de Sechuan keuken. We zakken af in de hippe bar in het Hyatt, waar we in de buitenlucht hoog boven Shanghai onze Hong Kong sigaar roken en een biertje drinken. Indrukwekkend uitzicht! Shanghai blijkt een echte wereldstad, met alle luxe en faciliteiten, welvaart en armoede. Past in het rijtje New York, Parijs etc.

Shanghai, donderdag 14 mei 2015

Hemelvaartdag is in China een gewone werkdag, en ook voor ons! Vroeg op, om in het Fuxin Park de Chinezen te bestuderen in hun vrije tijd. In deze groene tuin, in hartje Shanghai, zijn groepjes Chinezen, mannen en vrouwen, overwegend 50-plus, bezig met bewegingstherapie. Is dit ook ons voorland met duurzame inzetbaarheid?

Het varieert van Tai-chi, in groepjes van 20, op muziek uit een draagbaar boxje, tot stijldansen, heel chique, tot diabolo gooien. De rustige activiteiten zijn kaartspelen en communistische strijdlieparen zingen uit het rode boekje. Marx en Engels kijken vanaf hun voetstuk neer op deze

gepensioneerde communisten, een restje socialistische volkscultuur wat schril afsteekt tegen de glamour van de luxe winkels om de hoek. In de socialistische welvaartstaat China wordt vanaf het 50ste jaar gepensioneerd. Waarbij de levensverwachting van 67 voor een man in de grote stad meestal niet wordt gehaald.

Daarna ons werkbezoek aan een electronica bedrijf in Wuxi. Eén van onze collega's is bedrijfsarts voor het zusterbedrijf in Leeuwarden en heeft het contact gelegd. Het is een Nederlandse beursgenoteerde onderneming met 2200 werknemers in 6 landen. Ze maken componenten voor bijvoorbeeld auto's en medische apparaten van Philips. Na 1,5 uur in de bus over brede snelwegen en langs tientallen woontorens bereiken we een bedrijventerrein zoals bij ons, maar dan wat groter. Na enig zoeken rijden we de keurige bedrijfspoort binnen, waar een Chinese meneer in wit overhemd en stropdas ons al buiten staat op te wachten. Directeur James schudt ons allemaal de hand en begeleidt ons door de marmeren hal naar de goed verzorgde boardroom, waar koffie en een Subway sandwich mét koekjes voor ons klaar staat. Tijdens het eten draait een bedrijfsfilm. Dan alvast de onvermijdelijke groepsfoto. Daarna worden we in een witte jas met petje en slossen gehesen. Directeur James gaat ons voor over alle afdelingen. We zijn natuurlijk wel bekend met cleanrooms, deze zien er keurig uit. We zien het productieproces en praten achteraf na met mr. James.

De bedrijfsgezondheidszorg issues zijn het werken met loodsoldeer en de preventie van blootstelling hieraan en de bureau-ergonomie. Er is een jaarlijks "PMO", waarbij overschrijding van de blootstelling wordt gemonitord. Zoals bij ons "loodbesluit". Maar daarbij is bestrijding aan de bron prioriteit nummer 1! We vinden het moeilijk om de juiste toon van vragen te vinden en te voorkomen dat onze gastheer "zijn gezicht verliest". "Losing face" is een serieus Chinees probleem wat je moet proberen te voorkomen. Als Nederlanders zijn we weleens te direct, via een omweg bereik je hier vaak sneller je doel.

Soms leer je het meest "tussen de coulissen": tijdens onze rondleiding spreken we toevallig een Nederlandse technisch medewerker die na een uitzending inmiddels een lokaal contract heeft hier in Wuxi. Hij is getrouwd met een Chinese en heeft een kind. Het wonen is vreselijk duur: hij heeft voor veel geld een zakelijk appartement gekocht van 5x8x5 in een woonblok. Met een tussenvloer heeft hij wat extra oppervlak gecreëerd, waar hij met vrouw en dochter woont. Het schokkendste vind hij de ziekenhuizen in China, waar je met vier tegelijk geopereerd wordt.

Terug in Shanghai vinden we in "The French Quarter", met veel platanen, dure winkels en boutiques onze volgende (facultatieve) programmapunt: op historische motorfiets met zijspan door de arme buurten van Shanghai. De overigen gaan met onze gids de buurt bekijken. De oude motoren, Chinese kopieën van de Russische kopieën van de BMW motor uit de 50-er jaren, worden bestuurd door West-Europeanen die op enige manier in Shanghai aangespoeld zijn, ieder met een eigen mooi verhaal. We zijn met vijf motoren met zijspan een bezienswaardigheid. Bij een oude volksbuurt stappen we af en lopen de steegjes in. Dit is armoede! Maar wel overal op straat fantastisch exotisch eten voor bijna niks. Het zijn echte pappa en mamma eettentjes, de kinderen scharrelen tussen de kookpitten rond. Leef én arbeidsomstandigheden zijn primitief.

Laatste hoogtepunt van de dag is de acrobatenshow bij het Ritz hotel. De trucs die we kennen van televisie worden hier recht voor je neus gebracht. Uiteraard bekijken we di ook met bedrijfsartsenogen. Het sluit goed aan bij de nascholing "Bedrijfsarts en Cultuur", die we enkele jaren geleden in Freistritz, Oostenrijk, gegeven hebben. Over de gezondheidsrisico's bij het professioneel beoefenen van kunst. Het draait in dit geval om extreme fysieke belasting, valrisico's (veiligheidsharnas en vanglijn) en (werk) stress. En kinderarbeid. We houden het kort in de hotelbar omdat we morgen weer een pittige reisdag krijgen!

Shanghai, vrijdag 15 mei 2015

Reizen loopt soms niet zoals verwacht. We zijn gestrand op het vliegveld van Shanghai, Pudong. Verklaring: de militairen hebben het luchtruim tijdelijk gesloten. En dan wachten alle Chinezen, en wij dus ook, geduldig af. We zouden naar Taiyuan vliegen, en dan met de bus door het kolengebied naar Pin Yao, om daar na een middagbezoek aan de stad en lokale industrie de nachttrein naar Beijing te nemen. Dat plan is inmiddels gewijzigd naar een overnachting in Pin Yao en met de "bullet" HSL trein naar Peking.

Om onze tijd nuttig te besteden, geeft Durk Piet nu alvast in de vertrekhal zijn college "Go West" over Sociale Geografie en China. En dat geeft me ook de tijd om deze blog te schrijven. Publiceren kan nog niet, want "So China", het vrij beschikbare internet is alleen vrij beschikbaar voor locals. Wij blijven halfverwege de inlogprocedure steken.

We arriveren in Taiyuan, weer een miljoenenstad waar niemand van gehoord heeft. Hier wacht Jane ons op. Nu hebben we 2 gidsen: in sommige delen van China krijg je van staatswege een extra gids toegewezen die voor positieve informatie over het land moet zorgen. Philip en Mei weten haar de mond te snoeren. Het is nog een uurtje met de bus naar Pin Yao: onderweg zien we trossen met nieuwe woonblokken, 9 tot 12 stuks, 20 tot 30 verdiepingen hoog, in aanbouw, leeg of net bewoond. Brede 3 tot 6 baans wegen, buiten de stad een 3 baans tolweg. Rechts zien we heuvels met wijnstokken, links zien we in de smog en ondergaande zon fabrieken, schoorstenen en afgravingen.

Door de vertraging zitten de geplande bedrijfsbezoeken aan enkele traditionele werkplaatsen er niet meer in. In het donker bereiken we de imposante stadsmuur van Pin Yao. Daar is het overstappen op een elektrisch busje wat ons naar het restaurant en onze bagage naar het hotel brengt. Binnen de muur is het gezellig en druk, mooie klassieke Chinese winkels en de geur van eten door de straten. Wel erg gericht op toeristen. Binnen door de ommuurde stad volgt een eindeloze tocht door schaars verlichte stegen. Hier en daar een poort die toegang geeft tot een afgesloten binnenplaats van een huis. We eindigen weer in een gezellige drukke straat. Het restaurant heeft rood-gele lantaarns in de vorm van vissen. We eten weer fantastisch in een goede sfeer.

Dan gaan we naar ons hotel: Happiness Hotel ligt achter een zware deur. Je komt binnen op een binnenplaats met lampions, daarachter nog een binnenplaats met rode lampions en onze kamers hieromheen, op de eerste verdieping. De film "Raise the Red Lantern" zou hier opgenomen kunnen zijn, het is sprookjesachtig! Zelfs de bedden zijn bijzonder: een brede verhoging met draperien en zijde doeken en een verwarming eronder, zodat het ook in de winter voor het hele gezin lekker warm is. We slapen als rozen tot vroeg in de volgende ochtend de wekkers aflopen.

Pin Yao, zaterdag 16 mei

Hoewel we graag nog wat waren blijven liggen, staat er om 05.00 ontbijt voor ons klaar in het eerste ochtendlicht. We genieten van de fantastische locatie: achter zware deuren bevinden zich weer andere binnenplaatsen met prachtige kamers met mooie Chinese daken. Terug in de elektrische kar met de ochtend zon door een wakker wordende stad. Met de bus moeten we eerst weer een uur terug naar het HSL-station in Taiyuan. Onderweg schrik ik van de smog die er over het hele binnenland hangt. Ik dacht dat dat een stadsprobleem was. Maar hier over de akkers hangt een soort permanente ochtendmist die ook met een sterkere zon niet verdwijnt.

Het HSL station is giga! Iets tussen Rotterdam Centraal en Schiphol in. Checken van paspoort en kaartje en bagage bij de poort. En opnieuw bij het afdalen naar de perrons. Een niet te overzien aantal sporen naast elkaar. Overal prachtig marmer en natuursteen. En de HSL: een glanzend witte raket. Zo iets als de Thalys naar Parijs. Doe mij maar zo'n trein naar Groningen! Keurig personeel, gereserveerde stoelen. En dan zoeven we rustig met een vaartje van 200 tot 300 km per uur naar Beijing!

Onderweg zien we eerste weer eindeloos veel woontorens en nieuwe autowegen, dan vooral akkertjes, met meer tuinbouw dan grootschalige landbouw. Soms een boerderij met koeien. Geen gras, maar honderden koeien tussen betonnen muren, soms een dak er boven. In de buurt van Beijing verdwijnt onverwacht de smog, dus we rijden om een uur of 11.00 met een stralende zon langs de eerste woontorens van de stad tot in het station.

Met een busje worden we vervoerd naar ons hotel: Holiday Inn Central, ten zuid-westen van het centrum. Mooi hotel met ruime kamers en een zwembad. De kleermaker komt de maten opnemen voor wie een pak of een overhemd op maat wil.

In de middag gaan we op weg naar de "Verboden Stad". Die vormt nog steeds het middelpunt van de stad, waar verbindingswegen concentrisch omheen lopen. Om de paar jaar een nieuwe. Inmiddels zijn we toe aan de 6e ringweg. De gebouwen van de Olympische spelen in 2008, zoals het bekende "Vogelnest", lagen toen aan de rand van de stad aan de 4e ringweg.

Beijing is anders dan Hong Kong en Shanghai, een stad van relatieve laagbouw. Het is ruim opgezet, de straten zijn breed, veel groen. Ook langs de berm van de autowegen, die vaak verstopt zijn met verkeer, staan op veel plaatsen prachtige rozen en lelies te bloeien, eindeloos veel.

In het busje waarschuwt Mei ons om haar later in het openbaar geen lastige vragen te stellen over de studentenopstand op het plein. Er wordt door de overheid meegeluisterd en het kan haar en ons in de problemen brengen. Veel Chinezen weten niet dat de studentenopstand toen bloedig is neergeslagen. Over het Tian'anmen plein wandelen we achter Mei aan naar de Verboden Stad. Links het gebouw van het Volkscongres, rechts het grote museum van de Chinese revolutie, achter ons de tombe van Mao.

Ook voor de derde keer blijf ik de Verboden Stad indrukwekkend vinden wat betreft ruimtelijkheid en architectuur. Dit was voor honderden jaren, tot 1918, de Noordelijke hoofdstad van het Chinese Rijk, het centrum van de macht van heel China. Ik neem me voor thuis opnieuw naar "The Last Emperor" van Bertolucci te gaan kijken om dit opnieuw te beleven. Opgenomen in de Verboden Stad.

We wandelen tegen de schemering langs de Bell-tower en Drum-tower, door een Hutong, de oude volksbuurten van Beijing. Ze lijken helemaal gerestaureerd, heel anders dan tijdens mijn vorig bezoek 12 jaar geleden, en zijn lang niet zo armoedig als het wijkje wat we in Shanghai zagen. Het volk is er wel van af, het lijkt meer op een yuppenbuurt. Verder heb je er nog redelijk schone publieke toiletten, omdat de huisjes in de hofjes toch niet allemaal sanitair hebben.

We eindigen in Café Sambal. Daar geef ik mijn reflectie college over de verschillen die ik zie tussen mijn vorige studiereis met het AOG, 12 jaar geleden en deze. We hebben een geanimeerde discussie of China nu een derde, tweede of eerste wereld land is, en wat dit betekent voor de bedrijfs- en overige gezondheidszorg. Biedt het ons kansen als bedrijfsarts-ondernemer? En wat kunnen we er van leren in Nederland.

Met taxi's gaan we terug naar het hotel. Omdat de metro er om 22.30 mee stopt, bleek het lastig om snel een taxi te regelen. Uiteindelijk hebben we allemaal ons bed in het hotel gevonden.

Beijing, zondag 17 mei 2015

Bij een verblijf in Beijing is het bezoek aan de "Great Wall" natuurlijk een must! Na een uurtje in de bus komen we bij een splinternieuw aangelegd bezoekerscentrum waar het cement nog maar net droog van is. Wie hier vaker was, zag toen rijen stalletjes met verkopers die je aanklampten. Allemaal verdwenen. De nieuwe winkels zijn nu grotendeels nog leeg. Maar daar gaat ongetwijfeld snel een ander type ondernemer in komen. Zo gaat dat in China. Het opkomende Chinese toerisme wordt voortvarend aangepakt.

De helft van de groep gaat met de trap omhoog, de andere helft met de kabelbaan. Bovenop dit indrukwekkende monument ontmoeten we elkaar weer. Het uitzicht is helaas slecht vanwege de smog.

Terug in Beijing lopen we door een Hutong naar een klein modieus restaurant waar dhr Gilbert van Kerckhoven, hoogleraar economie, zijn lezing geeft. Hij is in Beijing sinds 1980, als één van de eerste buitenlanders. Besef je dat het land toen nagenoeg gesloten was. Hij toont foto's van een stad zonder hoogbouw! Dat betekent dat alles wat we nu zien, deze enorme stad, allemaal sinds 1980 gebouwd is, in slechts 35 jaar dus. Wat een ontwikkeling! Gilbert presenteert ons een grote hoeveelheid feiten. Conclusie is, dat de enorme ontwikkelingen in dit land zowel positieve en negatieve kanten hebben, en dat je niet eenzijdig slechts één probleem kan oplossen. Het is een systemisch evenwicht wat geaccepteerd moet worden. Zie zijn boek "Toxic Capitalism".

Met de bus gaan we door naar de Chinese Sport University. Philip heeft recent een delegatie in Groningen ontvangen, en ons bezoek is een tegenontvangst. We worden met maximale eerboden binnen gehaald door "number one", directeur, hoogleraar, een grote man die in zijn sportleven boxer en gewichtheffer is geweest en in Rusland zijn training heeft gehad. Hij spreekt goed Russisch. Geen Engels, dus alle toespraken duren twee keer zo lang door de vertaling. Tweede man is een veertiger die in Zwitserland heeft gestudeerd en vloeiend Engels spreekt. Hij is de manager van de universiteit en de toekomstige "number one". Ook aanwezig is een jonge vrouw, die grote kansen maakt om carrière te maken in deze organisatie. Dan moet ze nog wel een poosje in het

Westen gaan studeren. Zo zie je drie generaties Chinezen, alle drie opgegroeid binnen een andere context. Dat gaat ongetwijfeld verschil maken in de toekomst.

De Sports University heeft natuurlijke een flinke boost gehad met de Olympische spelen. Er zijn ambities om de Olympische winterspelen binnen te halen. Ook wordt geïnvesteerd in bewegingsopvoeding van de hele populatie, vanwege het grote gevaar van obesitas en diabetes. Relevant voor ons vak! Mogelijk kan er aansluiting gevonden worden bij de klassieke Chinese bewegingsvormen zoals Tai-Chi, die we in Fuxin Park in Shanghai gezien hebben. Want dat lijkt nu vooral iets van ouderen te zijn.

De kok is ook mee geweest naar Nederland en heeft zich laten inspireren door onze keuken. Dat levert echte fusion gerechten op, op een geweldig niveau, richting Michelin-ster. Dit is Chinees eten zoals ik dat nog nooit gehad heb! Na afloop krijgen we een rondleiding door de keuken, waar per keukenonderdeel een hele brigade ons voor doet wat ze dagelijks maken. De arbeidsomstandigheden in deze keuken lijken goed geregeld.

Tijdens het eten wordt er gedronken. Sterke drank. Voor wie wil, uit een klein glaasje, voor de echte mannen uit een karafje met plakjes knoflook. Eén van onze collega's wordt door "number one" uitgekozen om tegen hem op te drinken. Dat doet hij met verve, maar wel verstandig. Onze gastheer neemt er tussendoor ook nog éentje, wat je aan zijn gedrag op den duur wel kan merken. Wij waren allemaal voorbereid op wat er ging komen, en houden ons drankgebruik beperkt. Na het uitwisselen van de cadeau's, waaronder een prachtige set klompen, wordt er in zeer goede verstandhouding afscheid genomen van elkaar. Dit was een ontmoeting die ons duidelijk maakte hoe belangrijk het in China is om eerst de onderlinge relaties te versterken voordat je verder kan met kennisoverdracht en zaken doen. Een indrukwekkend voorbeeld!

Beijing, maandag 18 mei 2015

Laatste dag Beijing! De lucht is vandaag schoon en helder, de zon schijnt! Met de bus naar een Nederlands familiebedrijf wat draaideuren maakt. Beter: entreé-oplossingen. Ongeveer 10 jaar geleden de sprong naar China gemaakt en nu marktleider. Marktleider in China! Met een booming bouwindustrie is dat een garantie voor succes. Het Chinese bedrijf is inmiddels groter dan het Nederlandse. We worden in het keurige kantoorgebouw, met daarachter de productiehal, met de Nederlandse én Chinese vlag voor de deur, op een bedrijventerrein zo groot als de provincie Utrecht, ontvangen door manager Willem.

Hij vertelt met trots over zijn bedrijf, en op ons verzoek specifiek wat over de zorg in China en de zorg voor hun werknemers.

In China is iedereen publiek verzekerd voor basisgezondheidszorg. Dan moet je wel een nummertje trekken in het ziekenhuis voor een consult en wachten. De dokters zijn laag betaald en overwerkt. Zien 60-80 mensen per dag. Wil je eerder of beter, dan wordt je geacht achteraf meer te betalen. Dat kan aardig oplopen en zo weten de artsen hun inkomen bij te spijkeren. Verder krijg je veel medicijnen, die ook nog eens duur zijn. Daarmee halen de ziekenhuizen 70% van hun inkomsten uit medicijnenverkoop. Wil je anders, dan kan dat privaat. Als je kan betalen, dan is er prima zorg in privéziekenhuizen in te kopen. Zie verder.

Vanuit dit Nederlandse familiebedrijf gedacht, is er de ambitie om goed voor het personeel te zorgen. Dat betekent bijvoorbeeld dat ook mannen een maand verlof krijgen wanneer hun vrouw ergens in een afgelegen provincie bevalt. En het loon wordt doorbetaald bij ziekte. Waarbij niet helemaal duidelijk is hoelang dit duurt. Bij langdurig verzuim is er ontslag mogelijk, waarbij de vakbond (lees Partij) toetst of de werkgever voldoende geld heeft geïnvesteerd in de werknemer. Een soort UWV ontslagtoets dus. Verder is het zo, dat wanneer je als werkgever niet goed bent voor je werknemers, ze na hun jaarlijkse verlof rond Chinees nieuw jaar gewoon niet meer terug keren, en dan heb je een bezettingsprobleem. Ze stemmen met de voeten.

De productieomgeving is vergelijkbaar met die in Nederland en voldoet aan dezelfde criteria. Een RIE uit Nederland zou je dus ook los kunnen laten op de arbeidsomstandigheden hier in China. Daarnaast komt de overheid (lees: de Partij) regelmatig langs om de boel te inspecteren. Ze zijn wel tevreden over dit bedrijf, want regelmatig nemen ze andere bedrijven mee om hen als

voorbeeld te stellen.

Na demonstratie van enkele innovatieve producten in de showroom nemen we afscheid. De volgende keer zouden we graag de productieomgeving zelf zien, maar vanwege het strakke tijdschema gaan we verder. Dilemma blijft: veel algemene indrukken of een beperkt aantal diepgaande bedrijfsbezoeken.

Hierna in vlot tempo naar SOS-international. Gesticht door twee Franse artsen en uitgegroeid door de grootste internationale organisatie op het gebied van ex-pat gezondheidszorg, medivac en repatriering. De kern is een SOS-telefonische helpdesk, die vrij snel opschaalt naar de vele artsen die bij hen werken. Ook is er een eigen uitgebreide polikliniek. Onze gastheer is Pieter, een ex-huisarts uit de Haagse Schilderswijk, die hier al een paar jaar met zijn gezin woont, en nu Chief Medical Officer van dit bedrijf is. Ze leveren "corporate" artsen aan vooral grote multi-nationals, en doen daar op de bedrijfslocatie een combi van huisartsen en bedrijfsartsen werk. Voor de werknemers en hun gezinnen. Belangrijkste problemen zijn infectieziekten, psychische klachten door werkstress en SOA's. Ook verrichten ze alle keuringen, waaronder de arbeidsgerelateerde. Verzuimadvisering was niet echt een issue, maar uiteraard komen er wel regelmatig vragen of een werknemer "Fitt to Fly" of "Fitt to Work" is. Zijn manier van werken komt dicht in de buurt van ons werk als bedrijfsarts in Nederland.

We arriveren in een restaurant met een prachtige private diningroom, waar we met de hele groep aan één grote ronde tafel met draaiplateau gaan zitten. De gerechten die op tafel komen zijn opnieuw verrassend, zelfs na een week in China! Ik krijg er geen genoeg van! Hier sluiten we officieel de studiereis af met speeches en kleine geschenken. En als klap op de vuurpijl reikt Durk Piet iedereen een certificaat namens het AOG uit, symbolisch gecombineerd met een beeldje van "de denker" van Rodin.

Op naar het laatste bedrijfsbezoek: Beijing United Hospital, een particulier ziekenhuis, opgericht door een paar Amerikanen die sinds de 80-er jaren medische apparatuur verkochten in China, en uit idealisme, omdat ze zagen dat het beter kon dan de overheid, een privaat ziekenhuis zijn begonnen. Op dit moment zijn ze een 10-tal ziekenhuizen gestart in diverse provincies, met als doel om in iedere provincie een vestiging te hebben. Recent zijn ze overgenomen door een private Chinese partij, die wel wat ziet in hun groeimodel.

We worden ontvangen en rondgeleid door Alan, een Amerikaanse marketingman die ons uitstekende vragen stelt en ons op het juiste been zet. Hij laat ons meedenken hoe het is wanneer een groot deel van je populatie enig kind is en opgevoed wordt door 6 volwassenen, dat je smartphone dan je beste vriend wordt en dat je daarmee je kleine appartementje niet meer uit hoeft omdat via je smartphone de wereld aan je voeten ligt en je alles kan kiezen en alles thuis gebracht wordt. Dat is de werkelijkheid van China nu. En dan wil je ook de beste medische zorg wanneer je je dat kan veroorloven. Je blijft dat kleine prinsje dat wel voor 6 volwassenen moet gaan zorgen! Het ziekenhuis ziet er geweldig uit, mooi, schoon en zeer klantgericht, met vele etnisch Chinese doktoren met allerlei nationaliteiten en achtergronden.

Halfverwege de middag stapt de groep weer in de bus, richting Beijing Capital International Airport, voor de vlucht naar Hong Kong en later op de avond terug naar Nederland.

Deze studiereis was een rollercoaster aan ervaringen en indrukken. Transformational Learning: met deze bagage kijk je voor altijd anders naar China, maar vooral ook naar Nederland. En we hebben een indruk gekregen over de gezondheidszorg en de bedrijfsgezondheidszorg in dit immense land. Met die indruk kunnen we onze eigen rol als bedrijfsarts in Nederland weer voor langere tijd met andere ogen bezien!

Hans Recourt
11-18 mei 2015